

BEROEPSKWALIFICATIE (0101) Operator in de houtzagerij

////////////////////////////////////

1. Globaal

1.1 TITEL

Operator in de houtzagerij

Deze benaming wordt gebruikt in de Competent-fiche H220501 Operator houtzagerij

1.2 DEFINITIE

Het voorbereiden van de eigen werkzaamheden, ontvangen van het gekapte hout, instellen, omstellen, bedienen en opvolgen van de machine(straat), het verduurzamen en drogen van hout, het bewaken van het proces, uitvoeren van kwaliteitscontroles en het afvoeren van bewerkt hout, steeds volgens productierichtlijnen, kwaliteitsprocedures, milieu-, veiligheids- en productievoorschriften, teneinde stamhout in zijn eerste houtverwerking met machine(straten) te bewerken en op te waarderen.

1.3 NIVEAU

3

1.4 JAAR VAN ERKENNING

2014

2. Activiteiten

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Basisactiviteiten

- Werkt in teamverband (co 00652)
 - Communiceert effectief en efficiënt
 - Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken
 - Rapporteert aan leidinggevenden
 - Werkt efficiënt samen met collega's
 - Volgt aanwijzingen van verantwoordelijken op
 - Past zich flexibel aan (verandering van collega's, ...)
- Werkt met oog voor veiligheid, milieu, kwaliteit en welzijn (co 00653)
 - Maakt onderscheid tussen gevaarlijk en niet gevaarlijke producten en afvalstoffen
 - Vraagt om informatie in geval van twijfel over afvalstoffen
 - Sorteert afval volgens de richtlijnen
 - Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten
 - Werkt ergonomisch
 - Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's)
 - Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd
 - Meldt problemen aan de verantwoordelijke

PBM's = persoonlijke beschermingsmiddelen, CBM's = collectieve beschermingsmiddelen

- Organiseert zijn werkplek veilig en ordelijk (co 00654)
 - Organiseert zijn werkplaats rekening houdend met een logische werkvolgorde
 - Richt de werkplaats (ergonomisch) in
 - Beperkt stofemissie
 - Sorteert afval volgens de richtlijnen
 - Houdt de werkplek schoon
 - Bergt de eigen gereedschappen en hulpmiddelen op
 - Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd
 - Gebruikt (stof)afzuigapparatuur/installaties
 - Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's)
- Gebruikt stromen duurzaam en beperkt geluidshinder (co 00655)
 - Gebruikt water voor taken en schoonmaak efficiënt
 - Gebruikt machines en gereedschappen efficiënt
 - Beperkt het lawaai: gebruikt persoonlijke beschermingsmiddelen, implementeert preventiemaatregelen voor omgeving
- Plant en bereidt de eigen werkzaamheden voor (co 00656)
 - Neemt kennis van de eigen werkopdracht
 - Controleert de aangeleverde gegevens (aantal, compleetheid, juistheid, ...)
 - Neemt de planning door
 - Gebruikt meet- en controlegereedschap
 - Bepaalt de uit te voeren bewerkingen
 - Bepaalt een optimale werkvolgorde
 - Meldt problemen aan leidinggevende/verantwoordelijke
 - Beheert administratie: houdt planning en eventuele documenten die de ploegbaas overgemaakt heeft bij
- Transporteert grondstoffen intern (co 00657)

- Houdt zich aan procedures en voorschriften
 - Verplaatst veilig en op ergonomisch verantwoorde wijze
 - Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde
 - Laad, lost (interne)transportmiddelen conform de richtlijnen (max. gewicht, aantal,...)
 - Bevestigt en beveiligd tegen vervoersrisico's (het zekeren van ladingen, ...)
 - Gebruikt interne transportmiddelen, waarvoor hij bevoegd is
 - Past hef- en tiltechnieken toe
 - Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen
 - Gebruikt niet-gemotoriseerde machines voor goederenbehandeling (transpallet, steekwagen, ...)
- Ontvangt het gekapte hout (co 00658)
 - Neemt leveringen in ontvangst en controleert ze (volume, lengte, barsten, ...)
 - Meet de lading op
 - Houdt gegevens bij over de herkomst, hoeveelheid en de kwaliteit van het hout
 - Past de richtlijnen voor opslag toe (stapelen, klimatiseren, ...)
- Controleert (de voorraad) en selecteert grondstoffen (houtsoort, beschikbaarheid, tekorten, hoeveelheid, kwaliteit(safwijkingen), ...) (co 00659)
 - Controleert de te verwerken grondstoffen en onderneemt actie bij afwijkingen
 - Selecteert de grondstoffen (houtsoort, kwaliteit, afmetingen, ...)
 - Stemt de hoeveelheid af op de opdracht
 - Voert dimensionale berekeningen uit (oppervlakte, volume, ...)
 - Gebruikt controle-instrumenten en interpreteert de controlegegevens
 - Brengt merktekens aan
- Bereidt de grondstoffen voor op de werkopdracht (vreemde elementen verwijderen ontschorsen, ...) (co 00660)
 - Optimaliseert het gebruik van gekapt hout
 - Kort ruw hout of stamhout af
 - Ontschorst stamhout
 - Gebruikt zaagmachines
 - Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde
 - Brengt merktekens aan
 - Gebruikt materiaal voor detectie van vreemde elementen (metaal, ...)
 - Gebruikt ontschorsingsmachine
- Selecteert, controleert, monteert en vervangt (snij)gereedschappen op de machine(straat) voor de eerste houtverwerking (co 00661)
 - Raadpleegt technische bronnen (werkstuktekeningen, instelgegevens, omrekeningstabellen, ...)
 - Houdt zich aan procedures en voorschriften
 - Selecteert (snij)gereedschappen i.f.v. de uit te voeren bewerking
 - Stelt verspaningssets samen
 - Controleert (snij)gereedschappen (standtijd, mec/man, ...)
 - Verzamelt materiaal en gereedschap en beoordeelt de conformiteit ervan
 - (De)monteert (snij)gereedschappen in/op de machine(straat) en stelt ze af
 - Stelt parameters manueel of computergestuurd in
 - Bergt (snij)gereedschappen veilig op
 - Vervangt en onderhoudt (snij)gereedschappen
 - Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen

- Stelt de machine(straat) voor de eerste houtverwerking in (co 00662)
 - Raadpleegt (technische) voorschriften en productfiches
 - Stelt de juiste aanvoersnelheid en toerental in
 - Kiest een programma uit een keuzemenu voor de productie
 - Stelt de parameters en coördinaten manueel of computergestuurd in/bij en volgt ze op, onder andere via beeldschermen
 - (De)monteert en stelt hulpstukken en beveiligingen in
 - Doet controles/controlerondes
 - Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen

- Controleert de veiligheidsvoorzieningen van de machine(straat) voor de eerste houtverwerking (co 00663)
 - Raadpleegt veiligheidsvoorschriften en leeft ze na
 - Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen
 - Doet veiligheidscontroles aan de machine(straat)
 - Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud aan de machine-(straat) op
 - Evalueert veiligheidsrisico's en neemt gepaste maatregelen
 - Meldt problemen aan de verantwoordelijke
 - Legt de werkzaamheden stil indien nodig

- Start, bedient en stopt de machine(straat) voor de eerste houtverwerking (co 00664)
 - Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches
 - Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud op
 - Start de machine(straat)op
 - Bedient de machine(straat)
 - Manipuleert het hout in functie van de zaagwijze en het optimaal uitsmetten
 - Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen
 - Interpreteert gegevens en reageert passend
 - Stelt parameters manueel of computergestuurd af
 - Realiseert een zo efficiënt mogelijk procesverloop
 - Doet controles/controlerondes
 - Stopt de machine(straat)

- Voert verspanende bewerkingen uit voor de eerste houtverwerking (co 00665)
 - Verzorgt de toevoer van grondstoffen volgens zaagwijze en capaciteit van de machine(straat)
 - Verzaagt hout voor de eerste houtverwerking (schulpen, herzagen, op bool zagen, kantrechten, ...)
 - Schaaft tot ontruwde vlakken
 - Gebruikt (CNC) zaagmachines voor de eerste houtverwerking (afkortzaagmahine, lintzaagmachine, zaagstraat, bandzaagmachine, herzaagmachine, veelbladzaagmachine, ...)
 - Gebruikt (vierzijdige)schaafmachines

- Droogt hout (co 00666)
 - Houdt zich aan de voorgeschreven droogprocedure
 - Stapelt en lat het hout correct op
 - Past het voorgeschreven droogschema toepassen

- Volgt het droogproces op (houtvochtgehalte, relatieve luchtvochtigheid, visueel controle (droogfouten), ...)
 - Houdt de drooggegevens bij
 - Gebruikt meet- en controlegereedschap
 - Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen
- Verduurzaamt hout (dompelen, impregneren, ...) (co 0066)
 - Houdt zich aan (technische) voorschriften en productiefiches
 - Bereidt verduurzamingsproducten voor
 - Brengt manueel en/of machinaal verduurzamingsproducten aan
 - Controleert visueel de kwaliteit van de behandelde oppervlakte
 - Gebruikt verduurzamingsinstallaties
 - Onderneemt actie bij onvoorziene omstandigheden of problemen
- Bewaakt het proces en stuurt bij indien nodig (co 00668)
 - Doet controles/controlerondes
 - Volgt informatie op, zowel ter plaatse als via beeldschermen
 - Verzamelt, controleert en analyseert gegevens van beeldschermen, controlepanelen, ...
 - Merkt afwijkingen, storingen of de nood aan preventief onderhoud op en neemt op passende wijze actie
 - Interpreteert controlegegevens (curves, temperaturen, waarden, afmetingen, ...)
 - Gaat na wat de oorzaak is van een storing, afwijking
 - Regelt machineonderdelen bij volgens de analyse
 - Regelt parameters/coördinaten bij volgens de analyse
 - Legt de productie stil indien nodig
 - Meldt problemen, afwijkingen aan de verantwoordelijke
 - Houdt gegevens bij over de aard van de storing of afwijking, het tijdstip en de oplossing
 - Raadpleegt (technische) voorschriften en productiefiches
 - Anticipeert proactief op afwijkingen en storingen
- Verzorgt de afvoer en controleert de kwaliteit van het bewerkt hout (co 00669)
 - Voert (kwaliteits)controles uit (afmetingen, gebreken, ...)
 - Verwijdert producten die niet voldoen aan de voorschriften
 - Klasseert het hout volgens de kwaliteit en afmeting
 - Klasseert het structuurhout op sterkte
 - Lat massief hout op
 - Stapelt zorgvuldig volgens een logische verwerkingsvolgorde
 - Bindt pakketten samen (hoepels omleggen, ...)
 - Breng merktekens aan (labels, ...)
 - Gebruikt interne transportmiddelen, waarvoor hij bevoegd is
 - Gebruikt niet-gemotoriseerde machines voor goederenbehandeling (transpallet, steekwagen, ...)
 - Past de richtlijnen voor opslag toe (stapelen, klimatiseren, ...)
- Registreert en rapporteert het verloop van het productieproces (co 00670)
 - Vult opvolgdocumenten in (tijdstip, waarden, ...)
 - Houdt gegevens bij over het verloop van de productie
 - Houdt gegevens bij over het gebruik van materiaal
 - Rapporteert mondeling en/of schriftelijk aan collega's en leidinggevende
- Stelt de machine(straat) voor de eerste houtverwerking om (co 00671)

- Houdt zich aan productieorder en technische fiche
 - Stelt machineonderdelen manueel of computergestuurd om
 - Stelt parameters manueel of computergestuurd in
 - Kiest een programma/receptuur uit een keuzemenu
 - Volgt informatie op beeldschermen op
 - Interpreteert gegevens en reageert passend
- Voert preventief en/of correctief basisonderhoud uit aan de machine(straat) voor de eerste houtverwerking (co 00672)
 - Merkt de noodzaak aan technisch onderhoud op
 - Plaatst de machine(straat)in veiligheidsmodus voor het uitvoeren van onderhoud
 - Houdt zich aan het onderhoudsplan en -richtlijnen
 - Voert eenvoudige onderhoudswerkzaamheden uit
 - Rapporteert problemen aan de technicus of de verantwoordelijke
 - Verleent hulp en advies aan onderhoudstechnici
 - Registreert basisonderhoud

2.2 DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van ICT
 - Basiskennis van opslag- en stapeltechnieken
 - Basiskennis van meet- en regeltechnieken
 - Basiskennis van pneumatica
 - Basiskennis van (elektro)mechanica
 - Basiskennis van regels m.b.t. welzijn op het werk
 - Basiskennis van milieuzorgsystemen en –voorschriften in functie van de eigen werkzaamheden
 - Basiskennis van kwaliteitszorgsystemen
 - Basiskennis van duurzaam bosbeheer en certificering
-
- Kennis van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften
 - Kennis van vakterminologie
 - Kennis van werkdocumenten en tekeningen
 - Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden
 - Kennis van het productieproces
 - Kennis van interne productieprocedures
 - Kennis van randapparatuur en gereedschappen
 - Kennis van machine(straten) voor de eerste houtverwerking
 - Kennis van verspaningstechnologie en –technieken
 - Kennis van zaagwijzes voor stamhout
 - Kennis van handelsafmetingen van hout
 - Kennis van droogcyclussen van hout
 - Kennis van bewerkingsmethodes
 - Kennis van de werking van de machine(straat)
 - Kennis van procedures voor het afstellen van de machine(straat)

- Kennis van de besturingssystemen van de machine(straat)
- Kennis van de houtsoorten en zijn eigenschappen
- Kennis van kwaliteitsklassen voor hout
- Kennis van sterktesortering van hout
- Kennis van onderhoudstechnieken en -procedures voor preventief en correctief basisonderhoud
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van voorschriften m.b.t. afvalsortering en gevaarlijke producten
- Kennis van procedures voor productcontrole
- Kennis van regels voor conversie van meeteenheden
- Kennis van nood- en evacuatieprocedures
- Kennis van etikettering en productidentificatie
- Kennis van interne transportmiddelen
- Kennis van controle- en meetmethoden en –middelen
- Kennis van elementaire wiskunde
- Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties
- Kennis van (veiligheids)pictogrammen
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van verduurzaming van hout
- Kennis van opslag- en stapeltechnieken

Cognitieve vaardigheden

- Het kunnen mondeling en schriftelijk communiceren met teamleden, leidinggevende en derden
- Het kunnen controleren en uitvoeren van de productieorder volgens de planning, de (technische) voorschriften en productfiches
- Het kunnen raadplegen van technische bronnen en het afleiden van productiegegevens (coördinaten, parameters)
- Het kunnen identificeren van verschillende houtsoorten
- Het (visueel) kunnen identificeren van afwijkingen en gebreken aan (stam)hout
- Het kunnen sorteren en klasseren van massief hout
- Het kunnen verzorgen van de toevoer van grondstoffen en het regelen van de afvoer van geproduceerde goederen in overeenstemming met de productieorder
- Het kunnen bijhouden van gegevens over het verbruik van materiaal, het productieverloop, basisonderhoud, storingsen of afwijkingen (aard, tijdstip, oplossing)
- Het kunnen manueel of computergestuurd instellen van machine(onderdelen) en opvolgen van parameters/coördinaten
- Het kunnen selecteren van, en uitvoeren van eenvoudige aanpassingen, in een (CNC) programma
- Het kunnen optimaal en economisch uitsmetten van hout
- Het kunnen verzamelen, controleren, analyseren en interpreteren van gegevens via controle-instrumenten, controlepanelen en beeldschermen
- Het kunnen opstarten, proefdraaien en bedienen van de machine(straat), voor de eerste houtverwerking, om een zo efficiënt mogelijk procesverloop te realiseren
- Het kunnen in de veiligheidsmodus plaatsen van de machine(straat), voor de eerste houtverwerking
- Het kunnen stoppen van de werkzaamheden indien nodig
- Het kunnen uitvoeren en opvolgen van droogcyclussen bij massief hout

- Het kunnen uitvoeren van veiligheidscontroles en controlerondes
- Het kunnen naleven van veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften
- Het kunnen uitvoeren van preventief en correctief basisonderhoud
- Het kunnen schoonhouden van de werkplek volgens de richtlijnen
- Het kunnen gebruiken van instrumenten voor de controle van producten en kwaliteit

Probleemoplossende vaardigheden

- Het gepast kunnen reageren op vastgestelde problemen met betrekking tot kwaliteit, veiligheid, milieu, proces en techniek rekening houdend met de voorschriften/procedures
- Het kunnen aanpassen van de eigen planning aan wijzigende omstandigheden
- Het kunnen bijregelen van de machineonderdelen bij afwijkingen aan het bewerkte hout
- Het kunnen bijstellen van de parameters/coördinaten volgens bij afwijkingen aan het bewerkte hout
- Het proactief kunnen nemen van gepaste maatregelen bij veiligheidsrisico's rekening houdend met de voorschriften/procedures.
- Het kunnen verlenen van hulp en advies aan onderhoudstechnici en verantwoordelijken

Motorische vaardigheden

- Het kunnen in- en omstellen van de machine(straat) voor de eerste houtverwerking
- Het kunnen bedienen van de machine(straat) rekening houdend met de tijdsplanning eigen aan het productieproces
- Het kunnen toepassen van verduurzamingstechnieken op massief hout
- Het kunnen op gepaste wijze gebruiken van toestellen voor goederentransport
- Het kunnen toepassen van de juiste ergonomische hef- en tiltechnieken
- Het kunnen gebruiken van meet- en controletoeestellen
- Het kunnen gebruiken van toestellen voor goederentransport

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend in de werkplaats, in een open of een halfopen atelier binnen ondernemingen waarbij de eigenschappen van de grondstoffen en het productieproces bepalend kunnen zijn voor de omgevingscondities van de productieruimte.
- Dit beroep wordt meestal in teamverband uitgeoefend
- Het werk vindt plaats aan een machine(straat) eventueel met beeldschermen en/of controlepanelen
- Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen is vereist en kan verschillen naar gelang de producten die behandeld worden en de aard van de uitgevoerde handelingen
- De werkopdrachten worden vaak strikt afgebakend in de tijd en er heersen in veel gevallen strikte deadlines, wat resultaatgerichtheid, stressbestendigheid en doorzettingsvermogen vraagt.
- De houtsector kent veel reglementeringen, normen, aanbevelingen en technische voorlichtingsfiches inzake kwaliteit, veiligheid, gezondheid, hygiëne, welzijn, milieu en duurzaam houtgebruik. Verspilling en de rijzende afvalberg dwingen tot een economische en ecologische omgang met en hergebruik van grondstoffen en materialen.
- Bij het werken met machines kan er lawaaihinder en (hout)stof voorkomen.

- De situatie op de werkplek kan het dragen van lasten en werken in moeilijke houdingen en omstandigheden impliceren.
- Het bijblijven met de (technologische) ontwikkelingen binnen de sector vergt leergierigheid en het volgen van (verplichte) opleidingen.

Handelingscontext

- Op constructieve en gebruiksvriendelijke wijze uitwisselen van informatie met collega's en derden.
- Aandacht hebben voor gevaarlijke situaties, veiligheidssignalisatie op de werkplek respecteren en PBM's en CBM's met zorg gebruiken en onderhouden.
- Omzichtig omgaan met grondstoffen en producten, rekening houdend met veiligheids- en milieuvorschriften.
- Zorgvuldig en nauwkeurig omgaan met de machine(straat), gereedschappen en materialen.
- Volgt alle informatiegegevens m.b.t. het productieproces permanent op
- Houdt zich aan tijdsschema's voor de realisatie van het productieproces
- Is zich constant bewust van de mogelijke impact van zijn handelingen
- Flexibel om zich aan te passen aan de wijzigingen van grondstoffen aan de machine(straat) en het openstaan voor nieuwe technieken en werkmethodes

Autonomie

Is zelfstandig in

- het voorbereiden van de eigen werkzaamheden
- het zorgen voor toe- en afvoer van de grondstoffen
- het opstarten, instellen, proefdraaien, bedienen, bijstellen, omstellen en stilleggen van de machine(straat)
- het bewerken en opwaarderen van massief hout
- de opvolging van het productieproces; kwaliteitsopvolging en –controle
- het uitvoeren van basisonderhoud aan machines

Is gebonden aan

- een ontvangen werkopdracht en tijdsplanning.
- veiligheids- en milieuvorschriften, technische voorschriften, productfiches en kenmerken van grondstoffen, kwaliteitsnormen/voorschriften en rapporteringsprocedures

Doet beroep op

- leidinggevende voor de werkopdracht, (productie)gegevens, planning, melden van problemen/storingen technische interventies of nood aan (extern) onderhoud en bijkomende instructies.
- (onderhouds)techniker en/of derden voor storingen, technische interventies en/of onderhoud aan het machinepark.

Verantwoordelijkheid

- Het efficiënt functioneren in een onderneming
- Het milieubewust, kwalitatief en veilig uitvoeren van de werken

- Het veilig en ordelijk organiseren van de werkplek
- Het duurzaam gebruiken van stromen en het beperken van geluidshinder
- Het plannen en voorbereiden van de eigen werkzaamheden voor de productie
- Het transporteren van grondstoffen intern
- Het ontvangen van het gekapte hout
- Het controleren van (de voorraad) grondstoffen en het selecteren van grondstoffen
- Het voorbereiden van de grondstoffen op de werkopdracht
- Het selecteren, controleren, monteren en vervangen van (snij)gereedschappen op de machine(straat) voor de eerste houtverwerking
- Het instellen van de machine(straat) voor de eerste houtverwerking
- Het controleren van de veiligheidsvoorzieningen van de de machine(straat) voor de eerste houtverwerking
- Het starten, bedienen en stoppen van de machine(straat) voor de eerste houtverwerking
- Het uitvoeren van verspanende bewerkingen voor de eerste houtverwerking
- Het drogen van hout
- Het verduurzamen van hout
- Het bewaken van het proces en het bijsturen indien nodig
- Het verzorgen van de afvoer en het controleren van de kwaliteit van het bewerkt hout
- Het registreren en rapporteren van het verloop van het productieproces
- Het omstellen van de machine(straat) voor de eerste houtverwerking
- Het uitvoeren van preventief en/of correctief basisonderhoud van de machine(straat)

2.3 ATTESTEN

Wettelijke Attesten

Geen vereisten.

Vereiste Attesten

Er zijn geen verplichte attesten, maar voor het uitoefenen van bepaalde werkzaamheden en/of risicovolle taken zijn bepaalde attesten en/of certificaten vereist, zoals verduurzamen, sorteren structuurhout, ...

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.